

A'
 TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL,

oXoXoXoXoXo

Nro 26.

Költ Bétsben, Sz. Mihály Havának (Septembernek)
 27-dik napján 1796-dik Esztendőben.

Hadi Környülállások.

Zsurdan (*Jourdan*) Frantzia Vezér meg-írta vólt *Páris*ba August. 24-dikénn, hogy minekutánna *Károly* Fő-Hertzeg számos népet egyesített a' Gróf *Wartensleben* Seregosztálylyával: kéntelen vólt Ő, a' nagyobb ellenséges erő előtt vizsza vonni a' maga Seregét: bízattta mindazáltal a' Direktóriumot, hogy szándékozik Ő *Forcheim*nál egészsz Ármádiáját öszsze-gyűjteni, oly reménységgel lévén, hogy Mo-

D d

ró az alatt előre nyomúl, 's kényszeríteni fogja *Károly* Fő-Hertzeget a' Dunán való vízfőz-térésre. — *Moró* (*Moreau*) Frantzia Vezér is írt a' Direktóriumhoz Aug. 25-dikénn *Augsburgból*, jelentvén, hogy mihelyt meg-hallotta *Károly* Fő-Hertzege-ről, hogy Ez, által vitte a' Dunánn Seregé-nek egy részét *Zsurdan* ellen: Ő, mind-járt által-szállott a' *Lech* vizen, mely tse-lekedetének azt a' sikerét reménylette, hogy *Károly* Fő-Hertzeg kéntelen leszfz vízfőz-térni az *Iser* vizéhez. — — Mind *Zsurdánonn*, mind *Morónn* bé tele azon-bann

Fallitur augurió spes bona saepe suo, mint *Károly* Fő-Hertzegnek, 's *Latour* és *Frölich* Generálisainknak Tudósításaikból ki tetztzik.

Károly Fő-Hertzeg t i. — a' mint maga írja — *Gr. Sztáray* F. M. L. ot segítségére küldvén *Kray* F. M. L. unknak Sept. 13-dikán *Wetzlár* felé, abból más nap el verettetett az ellenség, által nyomattatott a' *Lahn* vizénn, 's fogattattak is el köz-züle jó-formánn, és *Wetzlár*, a' Miéink által el foglaltatott. *Giessen* Városából ugyan ismét ki akarták nyomni népünket a' Frantziák: de nem nyomhatták, mivel Vitézeink derekassann tartották magokat addig is míg segítséget kaphattak, az után pedig *Könynyü-Lovasokat* küldöttek a' *Lahn* vize mellett fel felé, az ellen-

ség² bal szárnya ellen. Ugyan az nap, *Usingenbe* vette útját a' Fő-Hertzeg, hogy onnét, a' mint a' környülállások fognák kívánni, *Weilburg* vagy *Limburg* felé fordulhasson. Meg-értvénn azonközbenn Ő Fő Hertzege, hogy a' Frantziák, *Limburgtól* és *Dietztől*, *Zollhaus* mellé állították ki a' magok fő erejeket; leg-ottan *Hocze F. M. L.* ot *Weilburg* felé küldötte; 's maga *Münster* felé indult, *Neu F. M. L.* nak pedig azt parantsolta, hogy *Schwalbachtól* *Kirchberg* felé nyomúlna elő a' Kolonnjával (Tsapatjával). Aug. 15-dikénn, a' Fő-Hertzeg' Seregosztálylyának előljáró részével *Spiegelberg* Generális meg támadta az ellenséget a' maga fekvésében, azért; hogy annak mind erejét ki-tanúlhasssa; mind bátorságát próbára vegye: de mivel nem bírt annak ágyúzásával; kéntelenítettett visszfa-vonúlni; mindazáltal a' Fő-Hertzeg, még az nap estve elébb indította a' maga népét, 's egy ágyú-lövésnyire telepítette meg azokhoz a' hegyekhez, melyeken tartózkodott az ellenség. Sept. 16-dikánn el hagyták a' Frantziák említett fekvéseket, 's ismét a' *Limburgi* és *Dietzi* térségre szállottak: de nyomban követték Őket a' Miéink, és hatalmasann el nyomták *Limburgtól* 's *Dietztől*, 's a' *Lech* két hidjait is el-foglalták. Nem kevés vólt a' veszteség mind a' két részről; mivel, kivált a' *Lahn* túlsó meljékénn lé-

vő Külső-városábann *Limburg*nak igen keményenn ágyúzott 's puskázott egymásra mind a' két Fél. August. 18-dikánn, oly Híradással indította *Béts* felé a' Fő-Hertzeg *Hundsangel*ből, a' Tsászár' Könynyü-Lovassai közzül *Kölbel* Kapitányt, hogy már akkor, egészszen el volt a' *Lahn* vizétől verettetve az ellenség; *Montebauer*-nél és a' *Rothenhani* hegyeken tanyáztak Vitézeink: következésképpen *Ehrenbreitstein* se' volt többé Frantziáktól körül véttetve.

Mannheimi Kommendánsunk *F. M. L. Petrásch*, oly parantsolatot vett a' Fő-Hertzegtől, hogy egy részével a' *Mannheimi* Őrizetnek *Scherb* nevű Frantzia Generálist támadja meg *Bruchsal*nál, 's tovább menvénn, szorítsa *Morót* hátúlról. Alig hatott az ellenség' fülibe, *Petrásch* Generálisunknak feléje lett közelítéséről a' hír: mindjárt *Rastadt* felé osontott éjfélidején nyakra före, 's feles számú munitziós szekereket, 's egy lizt-magazinomot is hagyott maga után *Bruchsal*ban. — — Gróf *Latour* Haditármesterünk' Tudósításából, melyet *Bobenhausen*ből indított *Béts* felé Sept. 19-dikénn, ezeket olvassuk: „Úgy látszott eleinten, mintha *Neuburg*-nál által szándékozott volna *Moró* szállani a' Dunánn: de hirtelen meg-fordúlt; 's *Aicha*, *Schrobenhausen*, és *Neuburg* között ölszfe-gyűjtötte *Nepét*, melyel csak nem

mindennapi véres viaskodásai voltak Gróf *Latournak* oly szerentsével, hogy már az említett napon reá telt ezer ötfüzra, a' fogságunkba esett Frantziák' száma. Egy Kassát is vett el Gróf *Latour* az ellenség-től. — — *Frölich* F. M. L. is diadalmas-kodott Sept. 17-dikénn a' *Moró* Seregé-nek azon Ofsztálján, mely, a' Sváb Kerület' alsó részének *Kempton* (*Campidona*) nevű Városánál állott vólt, *Augsburg* Városától Dél és Napnyugot között 18 óránynyira. — Kétszázharmincz Fr. foglyokról emléke-zik B. *Frölich* Híradásában: de midön el indította vala azt *Béts* felé: nem kaphat-ta vólt még meg akkorra, három Al-Ve-zérektől, úgymint: *Wolff* és *Graffen* Ge-nerálisoktól, 's *Rakitevich* Oberstlicute-nántól a' Tudósítássaikat.

Magyar Hérósunk B. *Mészáros* Feld-marschallieutenánt' nevének előfordulásá-val, élelztő Híradások kezdenek érkezeni Olasz-Országból is. Történt t. i. hogy a' mint említett *Mészáros* F. M. L. unk, és *Otto* Generál-Máajorunk, a' Gróf *Wurmser*' Seregének előljáró részével, *Legnanotól*, *Ceria* nevű falu' vidékére érkeztek vólna Sept. 11-dikén: Fr. Fő-Vezér *Bonaparte*, a' ki *Verona* felől vezetett egy Seregosz-tályt, tüzessenn meg-támadta Öket, 's még elébb a' falut is meg-rakta Katonasággal. A' Miéink nem tsak el-nem vonták mago-

kat *Bonaparte* előtt, hanem úgy visszafutamtatták azt *Verona* felé, hogy nyertek is tőle hét ágyúkat, 's fogtak el az Emberei között, kik mintegy hat ezer főből állottak, 87² Személyeket. Egy Oberstlieutenánt és tizenkét más Tisztek is vagnak ezen el fogattatott Frantziák között. Még többet is alkalmatlankodott Népünknek az ellenség: de azért mind *Mészáros* és *Otto* Generálisaink, a' kik két órával indultak elébb Gróf *Wurmser*nél; mind pedig maga Gróf *Wurmser* is a' nagy se reggel, szerentséssenn el verekedtek *Mántuához*. Ottan September' 13-dik napján délélőtti tíz órakor, szintén a' falai alatt *Mántuának*, *S. Georgio* Külsőváros, és *Bormigosa* nevű hely között, táborunkra ütött az ellenség, de azt se' tudta hogy szaladjon vissza. — Mikor el indította Gróf *Wurmser* ezen Történetekről *Béts* felé a' maga Tudósításait: már akkor is, ámbár még kergették Vitézeink az ellenséget, meghaladta a' közzüle el fogattattaknak — leg-nagyobb részént Gránátérosoknak — száma az ezerötszázat. Halva is igen sokan heverték belőle a' hartz' mezején. Sok munitziós-szekereken kívül, tíz ágyúnyereségünk is vólt.

Innspruckból Sept. 26-dikánn: — „Három Hónapokkal ez előtt négy ki-költözött Fr. Apátzák vóltak itt szállva a' *Kreutzwirth* nevezetű Vendégfogadósnál; *Wil-*

tauban annakutánna ebédre is vóltak hívatalosok a' Prélátushoz. Ezek a' gyönyörű mák-virágok most el fogattattak *Ober-Innthálbann*. Miért? azért, mert az Apátza-tsuklya alatt négy Ifjú Fr. Ingenieurrek lappangottak. — Sok fegyveres nép takarodik *Botzen* felé: a' honnan jó forma erővel szándékozik indulni *Alvinczy* Generális a' Frantziák ellen.

Moguntziából Sept. 10-dikénn: — „Azon két hónapok alatt, a' míg körül valánk ebben az esztendőbenn vétetve a' Frantziák által, egyéb valamely különös veszedelem nem történt, hanem hogy Aug. 30-dikánn reggeli hat órakor, egy Munkás' vigyázatlansága által a' *Rajmund'* Kapujánál meg-gyúladt egy rakás bombi-golyóbis és gránát, 's a' *Választó-Hertzeg'* palotájának és a' *Péter'* Templomának tsak nem minden ablakait öfzsze-rontotta. Embert is ölt meg tizenhármát, 24-et pedig megsebesített. “

„Midön visszatakarodának vidékünkéről a' Frantziák, rablottak imitt amott; hanem más felől számos hajóik jutottak német kézre, a' melyek, ragományokkal vóltak rakva. “

„*Königstein'* Várát még inkább elpusztították vólna a' Frantziák: hanemha egy szerentsétlen történet gátot vetett vólna ezen szándékjoknak. Történt t. i. Sept. 7-dikénn estve, hogy a' mint a' *Mineure*

Katonák, számszerént valami húszann, nevelni akarván egy Mína' erejét, köveket hánytak volna a' Vár' fundamentomába már bé-szerkeztetett bombikra és puska-poros hordókra: az egymásba ütődött kövek tüzet adtak véletlenül, 's fel-vetőd-vénn Mína, úgy öszsze-szaggatta a' Minöröket, hogy a' széljel szórtt kezeket, lábakat, főket 's a' t. lehetett tsak látni.

Monachiumból Sept. 20-dikánn: — „A' Ts. K. Hadi Kommisszariátusságnak Írásban ki-nyilatkoztatott meg-egyezése (assignatioja) kívántatik a' végre, hogy a' kik Forspontot, szénát 's abrakot, és ele-séget kívánnak kapni: kaphassanak.“

„*Ulmábann*, a' Sváb Kerületbéli Ren-dek gyűlést fognak tartani, melyre *Stutt-gardból* a' Kerület' Kantzelláriája, és a' *Württembergi* Követség el úta-zott Sept. 12-dikénn.“

Mannheimből Sept. 14-dikénn: — „A' *Bruchsal*-vidékieknek két Deputá-tusaik érkeztek ide tegnap, kik segítséget kértek a' Ts. K. Lovasságtól, 's nyertek is: mivel bátorságjoknak jeles próbáját adák egy viadalban, melyben négy-száz Frantziákat fogtak.“

Wetzlárból Sept. 15-dikénn: — „*Jour-dan* Fr. Vezértől oly parantsolat érke-zett ide Sept. 6-dikán, *Gouthier* nevű Fr. Kommisszariushoz, hogy a' vízfűza taka-rodó Frantzia Sereg táplálása eránt tegyen

meg minden készületeket, ne hogy ezt, rablásra kényszerítse a' szükség. Ily vallástételen kezdte *Jourdan*, *Gouthier*hez bocsátott Irását: „Én egészszem meg-verettettem. Én akartam verni: de az ellenség meg-előzött.“

Regensburgból Sept. 21-dikénn: — „Ts. Kir. Generális Gróf *Nauendorf*' fő-quártélja *Pappenheim*ban vagyon már, három napoktól fogva. *Moró* Fr. Vezér — a' mint sok felől írják felöle — visszavért a' *Lech* vizén: mert látta, hogy hakisik: meg-rontja magát. Tegnap a' mint hallatik, Seregének egy Ofztálylyával megtámadta a' Ts. K. Vitézeket; de ismét tovább vonta vissza magát. A' mely Ts. K. Sereg, hátúlról került *Morónak*, már *Rastadt*ban vagyon. *Speyer* (*Spira*) Városánál nem mutatja magát többé semmi Frantziáság, 's fegyvert fogván a' Köznép, kész segítségére lenni tőle ki-telhetőképpenn a' Ts. K. Seregnek.“

„Éppen most visszük a' bizonyos Tudósítást, mely szerént, a' *Würtembergi* Hertzegségnek Fő-Városában *Stuttgart*ban, Sept. 17-dikétől fogva Ts. K. Katonaság vagyon.“

Stuttgardból Septemb. 17-dikén: — „Éppen most érkezik ide az a' hír, hogy *Kehl*t is el-foglalta a' Ts. K. Sereg.“

Würzburgból Sept. 14-dikén indította volt hozzánk egy É. Hazafi betses *Love-*

lét, de ezt tsak most vettük, 's belöle a' P. S. nál egyebet nem közölhetünk, mely is ez: „*Jourdan* Fr. Fő-Vezérnek tsak nem egész Seregét a' *Lahn* vize' tájján, bé zárva tartja diadalmas Seregünk. 24 ágyúkat vettünk el tőle és sok szekereket, 's fogtunk is el közzüle leg újjabban 13 százat. Egy jó számú Osztályunk siet *Moró* Fr. Vezér' hátára.

Kérdés: Az olyan Városai a' Német Birodalomnak, melyekből Kezeseket vitt el az ellenség, tartoznak e' a' mostani változások szerént, midön már vízfza-lódúlt az ellenség, továbbra is meg-küldeni még nékie a' ki-vetett adot, melynek megkaphatása eránt való bizonyosságért vívdtek el a' Kezesek?

Felelet. *Károly* Fő-Hertzeg' parantso-latja szerént: Nem — egy krajtzárt sem.

Prágából Sept. 16-dikánn: — „A' *Bambergi* 's a' *Würtzburgi* Püspökök, minthogy már otthonn is bátorságot találnak: haza útaztak.“

„Mind vízfza térnek már most tsendes honynyaikba más el-költözködött *Frankóniaiak*, és *Felső-Palatínátusiak* is.“

„Országunk' Rendjei, és az ide való Polgárság, egy szép Levelet küldöttek *Károly* Fő-Hertzeghez, melyben nagy háládatossággal meg-köszönték, hogy el-fordította határjainktól a' veszedelmet.“

Károly Fő-Hertzeg menynyire betsüli a' maga Seregét? mutatja ugyan azt

minden szempillantásban: különös bizonyosságát adá mindazáltal annak kiváltképpen mostanság: mert egy szép jutalmat, melyet ditső győzedelmeiért kapott, nem magának tartotta meg; hanem a' vezérlése alatt hív buzgósággal hartzoló Vitézeknek ajándékozta. Történt t. i. hogy *Kristina* Fő-Hertzeg-afszony, ki a' jótéteményben fáradhatatlan, jóllehet rendszérent is szép summát szokott szolgáltatni a' *Károly* Fő-Hertzeg' magános kasszájába: most mindazáltal azon kívül is egyszerre tíz ezer arannyal kedveskedett Ö Fő-Hertzegségének. Ezen summa eránt a' nemes érzésű Fővezérnek ítélete, sok Tisztitársainak jelenlétébenn e' vólt, hogy az a' Sereget illeti, tehát örömet által is ajánlja azt annak oly reménységgel, hogy ha nem sok jut is belőle egy Személynek: okozhat mindazáltal valami kis vídúlást. Hallván a' Tiszti kar ezen maga ki-nyilatkoztatását a' Fő-Hertzegnek, önként lemondott a' summába való részesülestről; hogy annál több rész juthasson a' köz rendű Katonáknak.

Bét s.

A' Ts. K. Udvarnál lévő *Velentzei* Követhoz oly Tudósítás érkezett onnan hazúl, hogy *Gr. Wurmser* szeretséssenn megvitt *Bonapartével*, úgy hogy már ez, kezdette is magát visszavonni.

Tegnap reggel ismét ötszázig való Horvát Katonák masíroztak itt által a' *Károly*

Fő-Hertzeg' Seregéhez, kiket tegnapelőtt délután a' *Leopoldstadt* nevű Külső-városban, borral serrel jól meg-vendégeltettek *Kristína* Fő-Hertzeg-afszony, és kedves Férje *Albert* Kir. Hertzeg; estvére pedig, a' *Práter* nevű erdőbe is ki-küldötték őket, a' hol *Stuwer* ezen esztendőbeli utolsó tüzi-játékját adván, *Márst* téli quártélyra szállította nagy ropogások között, 's a' Felségnek életet, áldást, és ditsőséget; a' Publikumnak pedig Békességet [kívánt égő buzgósággal. A' Tüzi-játék' végződésével, míg visszfa-tértek quártéljaikba a' Horvátok, szokott kiáltó dallásaik által nyilatkoztatták örömeiket.

Az a' buzdító Énekes-Muzsika, melyet *Rautenstrauch* Úr gondolt ki, 24 dik Septemberig 3925 forintot 's 44 xrt hajtott vala már bé a' *Bétsi Szabad-Sereg'* Kaszfájába: mely summába, maga *Rautenstrauch* Úr száz forintot, egy más de meg nem nevezett *Bétsi* Úr is ugyan annyit; egy Tsch-Országi Úr pedig, 500 forintot ajándékozott.

Magyar Királyi Helytartó *Jósef* Fő-Hertzeg Sept. 21-dikén indúlt *Budáról* *Béts* felé, 's már itt vagyon egynéhány napoktól fogva.

Hív Magyarjaihoz viseltető erős bizodalma jó Királyunknak, hathatós indító okúl szolgált Ő Felségének, hogy Ország-

gyűlést hívjon öfzfze *Pozsonba* Növ. 6-dikára. Már a' Ns Vármegyékhez el is vagnak küldve az úgy nevezett Regálisok (Királyi hívó Levelek.)

Hogy e' közelebb tartandó Ország-gyűlésére nézve, az önként való hadi adományok, melyek, M. Kir. Helytartó Ö Fő-Hertzezségének buzdítására, különös, és fő meg-elégedés szerént, jó folyamatjokban vagnak, ne talántán tsüggenést szenvedni láttassanak: erre nézve közönségessen jelentetik, hogy az olyatén önként való hadi adományok, melyek Magyar-Országban a' felyebb említett buzdítástól fogva eddiglen bé-ajánltattak, avagy ezentúl is fognak még bé ajánltatni, belé tudódnak azon quantumba, mely a' jövő Ország-gyűlés' Végzésének ereje szerént esik egyre egyre az Ajánlók közzül.

M. B. *Vay* Dániel Úr arany kúltot nyert Ö Felségétől.

A' *Czeschwitz* vasas Reg. jénél viseltt Obersterségből Generálisságra lépett Gróf *Pálffy* Miklós Ö Nagysága.

Magyar Ország.

Heves Vármegye' Fő-Ispánja *Egri* Püspök Gróf *Ejzterházy* Károly Ö Excellenciája, huszonnégy ezer forintot adott hadi segítségül.

Veszprémből Sept. 20-dikán: — „Egy szegény, de jó szívű Magyar, *T. Barua*

Ignátz Úr, ki ennekelőtte Egyházi szolgálatot tévénn, temetés' alkalmatosságával szerentsétlenül lábát el-törte, és most itt *Weszprémben* nyomorkodik: a' maga igen tsekely értékeből, az *Evangyéliomi Afzszony* alamisnálkodása' módjára, egy aranyat ajándékozott hadi segítségül, oly buzgó kívánsággal, hogy az az egy arany, többel együtt, verje vízfza a' *Frantziát* magahatáriba, 's *Fels. Urunkat* szerentsés és kívánatos *Békességnek* kötésére segítse. Mivel pedig azolta *Vitézaink* szép diadalmas előmeneteleket tettek: tehát nevezett *Házánkfia* is, aranynyára emlékezvén, ezt az egy pár *Verset* írta örömében:

Ellenséget ez vér, ki deákúl *Kakas,*

Másnak a' szemetjén kapar, mint egy nyakas.

Nofza Magyar *Vitéz* nyakazd le a' nyakast,

Verd vízfza *Honynyába,* heréld ki a' *Kakast.*

Elegyes Tudósítások.

Ausztriai - Belgyiomban nyóltz ezerrel telik a' *Férjfi* nemből való *Szerzetesek'* száma; az *Afzszonyi* nemből valóké vagy *Apátzáké* pedig négy ezerre. Ezek éránt minekutánna sokáig tanátskozott vólna a' *Fr. Törvényhozó - Gyűlés:* végre *August. 31-dikénn,* az öregebbik *Tanáts* is reá állott az *Iffjabb - Tanáts'* *Végzésére;* hogy t. i. az említett *Szerzeteseknek* hólttig való elégséges fizetés rendelődjék, hanem a' jószágaik el adattassanak, melyekből a' le húzandó summáknak le-húzása után is,

ezerfáz millió líver tőkepénzt lehet tsinálni, mint a' Fr. Igazgatók reménylik, Respublikájok számára. Ezen Törvénynek hozatására, alkalmatosságot szolgáltattak a' Fr. Direktóriumnak némely Tudósítások, melyekben úgy adódott elő a' dolog: mint ha a' Belgyiomi Szerzeteseknek legnagyobb része maga kívánná az Apáturságoknak és Klastromoknak el-töröltetését.

Hogy azonban merő hazug költemények vóltak minden afféle Tudósítások: onnét nyilván ki-tetfzik, mert mihelyt hírekkel esett a' Belgyiomi Szerzeteseknek: Mi a' szándék felőlök *Páris*bann? mindjárt protestált az ellen, az egész Belgyiomi Szerzeteseknek legnagyobb része, egyező akarattal. A' *Genti* minden nemű Szerzetesek, különösen is írtak *Páris*ba a' Törvényhozó-Gyűlés' Elölülőjéhez, 's nem csak állhatatos kívánságjokat és akaratjokat nyilatkoztatták a' magok Szerzetesi állapotjokban való meg-maradhatások eránt; hanem hathatéssann is lelkére támasztották a' Gyűlésnek, hogy a' midőn őket állapotjokból ki-mozdítaná, maga ellen tselekedne: „Kegyelmetek, — így szóllottak a' Fr. Törvényhozókhoz — ki-birdeték az egész Világ' hallottára az Embereknek jussaikat: mi emberek vagyunk: betsüljék hát Kegyelmetek a' mi jussainkat, 's engedjék, hadd tölthessük el szo-

morú életünknek hátra lévő részét egy oly állapotban, melynek nem egyéb veheteti velünk végét; hanem tsupánn a' halál, vagy az engedelmességre kényszerítő parantsolat.

A' Fr. Direktórum maga is meg-esmérté már, 's Hirdetménynye által másoknak is tudtára adta, hogy Aug. 29-dik éjtszakáján Jakobínusok voltak azok, a' kik Royalisták' állortzáját vévén magokra fel akarták zúdítani a' Népet' oly szándékkal, hogy *Drouet*nek (a' kit még eddig se' lehetett kézre keríteni) 's *Boboeuf*nek vétkes-társait, el szabadíthassák. Fogattattak is már el ezen újj zenebonáért a' Jakobínusok közül nem kevesenn: *Baboeuf* pedig Raktárssaival együtt, a' Nemzeti-Törvényfiek által való meg-ítéltetés végett, *Vendome*-ba szállíttatott. Az újjabban meg-árestáltattak közzül egy, jobbnak ítélte ki-végezni önnön magát; mint Más' szájából várni a' fejére a' kemény szententziát.

A' Portugalliai Királynének elmebéli háborodása, gyógyíthatatlannak ítéltetett végtére is az Orvosoktól: minekokáért a' Ministériom is meg-határozta, hogy nem alkalmas a' Királyné többé az igazgatásra, és a' *Brasiliai* Hertzeg közönséges-senn ki-kiáltatott Portugalliai Fő-Igazgatónak.